

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 1999/44/EF

af 25. maj 1999

om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251, på grundlag af Forligsudvalgets fælles udkast af 18. maj 1999 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Efter traktatens artikel 153, stk. 1 og 3, skal Fællesskabet bidrage til virkeliggørelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved foranstaltninger, som det vedtager i henhold til artikel 95;
- (2) det indre marked udgør et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital; de frie varebevægelser gælder ikke alene for erhvervsdrivende, men også for privatpersoner; dette indebærer, at forbrugere, der bor i én medlemsstat, frit bør kunne købe varer på en anden medlemsstats område på grundlag af et minimum af rimelige ensartede regler for køb af forbrugsvarer;
- (3) medlemsstaternes lovgivninger om forbruger køb afviger på mange punkter fra hinanden med det resultat, at de nationale markeder for forbrugsvarer er indbyrdes forskellige, og at der kan opstå konkurrencefordrejning mellem sælgerne;
- (4) forbrugere, som søger at drage fordel af det indre marked ved at købe varer i en anden medlemsstat end deres bopælsstat, spiller en grundlæggende rolle for gennemførelsen af det indre marked; kuristig genetablering af grænser og opdeling af markederne bør modvirkes; disse muligheder er kraftigt forøget i kraft af de nye kommunikationsteknologier, som giver let adgang til distributionssystemerne i andre medlemsstater eller tredjelande; uden en minimumsharmonisering af reglerne for forbruger køb er der fare for, at udviklingen af fjernsalg ved hjælp af nye kommunikationsteknologier bliver hindret;
- (5) skabelsen af et fælles grundlag af minimumsrettigheder for forbrugere, som gælder, uanset hvor i Fællesskabet varerne er købt, vil øge forbrugernes tillid og give dem

bedre mulighed for at udnytte fordelene ved det indre marked;

- (6) de største vanskeligheder for forbrugere og den største kilde til konflikt med sælgerne vedrører varernes manglende overensstemmelse med købsaftalen; derfor bør de nationale lovgivninger om forbruger køb tilnærmes indbyrdes for så vidt angår dette aspekt, dog uden at dette berører de nationale retsregler og principper vedrørende de ordninger, der gælder for ansvar i og uden for kontraktforhold;
- (7) varerne bør frem for alt være i overensstemmelse med købsaftalen; begrebet overensstemmelse med købsaftalen kan betragtes som et fælles element i medlemsstaternes forskellige retstraditioner; inden for visse medlemsstaters retstraditioner vil det ikke være muligt alene at basere sig på dette princip, hvis man vil sikre en minimumsbeskyttelse af forbrugeren; det kan specielt i forbindelse med sådanne retstraditioner være hensigtsmæssigt at vedtage supplerende nationale bestemmelser for at sikre, at forbrugeren er beskyttet i de tilfælde, hvor parterne ikke har vedtaget særlige aftalevilkår, eller hvor parterne har vedtaget aftalevilkår eller bestemmelser, der direkte eller indirekte ophæver eller begrænser forbrugers rettigheder; i det omfang disse rettigheder følger af direktivet, er sådanne aftalevilkår eller bestemmelser ikke bindende for forbrugeren;
- (8) for at lette anvendelsen af princippet om, at en vare skal være i overensstemmelse med købsaftalen, er det nyttigt at indføre en formodning for varens overensstemmelse med købsaftalen, der dækker de hyppigst forekommende tilfælde; denne formodning indskrænker ikke princippet om parternes aftalefrihed; endvidere vil elementerne i denne formodning kunne anvendes til at afgøre, om varerne er i overensstemmelse med købsaftalen i tilfælde, hvor der ikke er fastsat særlige aftalevilkår, og i tilfælde af anvendelse af minimumsklausulen; den beskaffenhed og brugbarhed, som forbrugere med rimelighed kan forvente, afhænger bl.a. af om varerne er nye eller brugte; elementerne i formodningen er kumulative; hvis et af elementerne er åbenlyst uanvendeligt i en given situation finder de øvrige elementer stadig anvendelse;

⁽¹⁾ EFT C 307 af 16.10.1996, s. 8 og

EFT C 148 af 14.5.1998, s. 12.

⁽²⁾ EFT C 66 af 3.3.1997, s. 5.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 10. marts 1998 (EFT C 104 af 6.4.1998, s. 30), Rådets fælles holdning af 24. september 1998 (EFT C 333 af 30.10.1998, s. 46) og Europa-Parlamentets afgørelse af 17. december 1998 (EFT C 98 af 9.4.1999, s. 226). Europa-Parlamentets afgørelse af 5. maj 1999. Rådets afgørelse af 17. maj 1999.

- (9) sælgeren bør være direkte ansvarlig over for forbrugeren for, at varerne er i overensstemmelse med aftalen; dette er den traditionelle løsning, der er valgt i medlemsstaternes lovgivninger; sælger bør dog efter regler fastsat i national lovgivning frit kunne gøre regres mod producenten, en tidligere sælger i samme aftalekæde eller en anden mellemmand, medmindre han har givet afkald på

denne ret; dette direktiv berører ikke princippet om aftalefrihed mellem sælger, producent, en tidligere sælger eller en anden mellemmand; spørgsmålet om, mod hvem og hvordan sælgeren kan gøre regres, afgøres efter den nationale lovgivning;

- (10) i tilfælde af manglende overensstemmelse med aftalen bør forbrugeren have ret til gratis afhjælpning eller omlevering eller i mangel heraf til afslag i prisen eller til at hæve købet;
- (11) forbrugeren kan i første omgang kræve, at sælgeren afhjælper den manglende overensstemmelse eller omleverer, medmindre dette vil være umuligt eller uforholdsmæssigt; hvorvidt denne beføjelse er uforholdsmæssig, bør afgøres objektivt; en beføjelse anses for uforholdsmæssig, hvis den vil påføre sælgeren omkostninger, der i forhold til omkostningerne ved en alternativ beføjelse er urimelige; omkostninger er urimelige, hvis de er væsentligt højere end omkostningerne ved en anden beføjelse;
- (12) sælgeren kan i tilfælde af manglende overensstemmelse altid som forligsmulighed tilbyde forbrugeren en eller anden form for afhjælpning; forbrugeren skal frit kunne acceptere eller afvise dette forslag;
- (13) for at give forbrugerne mulighed for at udnytte det indre marked og købe forbrugsvarer i en anden medlemsstat, bør det henstilles, at producenter af forbrugsvarer, der markedsføres i flere medlemsstater, i forbrugernes interesse vedføjer varerne én liste med mindst en kontaktadresse i hver af de medlemsstater, hvor varen markedsføres;
- (14) henvisningerne til leveringstidspunktet indebærer ikke, at medlemsstaterne skal ændre deres regler om risikoovergang;
- (15) medlemsstaterne kan fastsætte, at en eventuel tilbagebetaling til forbrugeren kan nedsættes under hensyn til forbrugers brug af varen i den tid, der er gået siden leveringen; nærmere bestemmelser om vilkår for at hæve købet kan fastsættes i den nationale lovgivning;
- (16) brugte varer er som følge af deres natur generelt umulige at omlevere; forbrugers ret til omlevering gælder derfor generelt ikke for disse varer; medlemsstaterne kan, når det drejer sig om sådanne varer, give parterne mulighed for at aftale en kortere ansvarsperiode;
- (17) der bør fastsættes en frist, inden for hvilken sælgeren er ansvarlig over for forbrugeren for manglende overensstemmelse med aftalen, som er til stede ved leveringen af varen; medlemsstaterne kan også fastsætte en frist, inden for hvilken forbrugeren kan udøve deres rettigheder; reklamationsfristen må dog ikke udløbe inden for en

periode af to år fra varens levering; hvis reklamationsfristen efter national lovgivning ikke begynder at løbe fra leveringen af varen, må fristernes samlede varighed i henhold til national lovgivning ikke være kortere end to år fra leveringstidspunktet;

- (18) medlemsstaterne kan hvad angår afhjælpning, omlevering eller forhandlinger mellem forbruger og sælger om tilvejebringelse af en mindelig ordning, fastsætte regler om suspension eller afbrydelse af den periode, hvori enhver manglende overensstemmelse skal vise sig, og af reklamationsfristen, hvis det er relevant og i overensstemmelse med deres nationale lovgivning;
- (19) medlemsstaterne bør kunne fastsætte en frist, inden for hvilken forbrugeren skal underrette sælgeren om manglende overensstemmelse med købsaftalen; medlemsstaterne kan fastsætte et højere beskyttelsesniveau for forbrugeren ved ikke at indføre en sådan forpligtelse; alle forbrugere i Fællesskabet bør under alle omstændigheder have en frist på mindst to måneder til at underrette sælgeren om manglende overensstemmelse med købsaftalen;
- (20) medlemsstaterne bør søge at undgå, at denne tidsfrist er til ulempe for forbrugere, der handler på tværs af grænserne; medlemsstaterne bør underrette Kommissionen om deres brug af denne bestemmelse; Kommissionen bør overvåge virkningen på forbrugere og på det indre marked af gennemførelsen af denne bestemmelse; oplysninger om de enkelte medlemsstaters brug af denne bestemmelse bør være tilgængelige for de andre medlemsstater og for forbrugere og forbrugerorganisationer i hele Fællesskabet; en oversigt over situationen i medlemsstaterne bør derfor offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*;
- (21) for så vidt angår visse varekategorier er det gældende praksis, at sælgeren eller producenten yder garantier, der sikrer forbrugeren mod enhver manglende overensstemmelse med købsaftalen, der måtte vise sig inden for en vis frist; denne praksis kan bidrage til øget konkurrence på markedet; sådanne garantier er lovligt markedsføringsmidler, men må ikke vildlede forbrugeren; for at sikre, at forbrugeren ikke vildledes, skal garantierne indeholde bestemte informationer — det skal bl.a. fremgå, at garantien ikke påvirker forbrugers lovfastede rettigheder;
- (22) de rettigheder, der tillægges forbrugeren med direktivet, må ikke kunne indskrænkes eller ophæves efter aftale mellem parterne, da den lovmæssige beskyttelse i så fald ville blive indholdsløs; dette princip bør også gælde for klausuler, ifølge hvilke forbrugeren formodes at være

bekendt med enhver manglende overensstemmelse med købsaftalen på tidspunktet for dennes indgåelse; det bør ikke indskrænke direktivets beskyttelse af forbrugerne, at en ikke-medlemsstats lovgivning er blevet valgt af parterne som gældende for købsaftalen;

- (23) de forskellige medlemsstaters lovgivning og retspraksis på dette område viser, at der er et voksende ønske om at sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau; på baggrund af denne udvikling og erfaringerne med gennemførelsen af dette direktiv kan det vise sig nødvendigt med en yderligere harmonisering, navnlig at det fastsættes, at producenten hæfter direkte for de mangler, han er ansvarlig for;
- (24) medlemsstaterne bør have mulighed for på det område, der er omfattet af dette direktiv, at vedtage eller opretholde strengere bestemmelser for at sikre forbrugerne et endnu højere beskyttelsesniveau;
- (25) i henhold til Kommissionens henstilling af 30. marts 1998 om de principper, der finder anvendelse på organer med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet ⁽¹⁾, kan medlemsstaterne oprette organer, som sikrer, at klager på såvel nationalt som grænseoverskridende plan behandles upartisk og effektivt, og som forbrugerne kan bruge som mæglere;
- (26) med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser bør dette direktiv føjes til listen over direktiver i bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser ⁽²⁾ —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Anvendelsesområde og definitioner

- Formålet med dette direktiv er en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om visse aspekter ved køb af forbrugsvarer og om garantier i forbindelse hermed for at sikre, at der fastsættes et ensartet minimumsniveau for forbrugerbeskyttelse inden for rammerne af det indre marked.
- I dette direktiv forstås ved:
 - forbruger*: en fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler, ikke handler som led i sit erhverv
 - forbrugsvarer* enhver løsøregenstand undtagen
 - varer, som sælges på tvangsauktion eller i øvrigt i henhold til lov
 - vand og gas, medmindre disse varer sælges i et afgrænset volumen eller i en bestemt mængde

— elektricitet

- sælger*: en fysisk eller juridisk person, der ved en købsaftale handler som led i sit erhverv
- producent*: den, der har fremstillet en forbrugsvarer, den importør, der har indført den til Fællesskabet, eller enhver anden, der fremstår som producent ved at have forsynet varen med sit navn, sit mærke eller et andet kendetegn
- garanti*: enhver forpligtelse, som en sælger eller producent har påtaget sig over for forbrugeren til uden ekstra omkostninger at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved forbrugsvarer, hvis den ikke svarer til de specifikationer, der fremgår af garantierklæringen eller af reklamer for varen
- afhjælpning*: at bringe forbrugsvarer i overensstemmelse med købsaftalen i tilfælde af manglende overensstemmelse.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at »forbrugsvarer« ikke omfatter brugte genstande, som sælges på en offentlig auktion, hvor forbrugerne har mulighed for selv at være til stede under auktionen.

4. Ved anvendelsen af dette direktiv anses aftaler om levering af varer, som først skal tilvirkes, som aftaler om køb af forbrugsvarer.

Artikel 2

Overensstemmelse med aftalen

- Sælgeren har pligt til at levere forbrugeren varer, der er i overensstemmelse med købsaftalen.
- Forbrugsvarer formodes at være i overensstemmelse med aftalen, hvis de
 - er i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af dem og har den beskaffenhed, der svarer til en vareprøve eller model, som sælger har forelagt forbrugeren
 - er egnet til et særligt formål, som forbrugeren ønsker at de skal kunne anvendes til, når han har gjort sælger bekendt hermed på tidspunktet for aftalens indgåelse, og sælger har accepteret dette
 - er egnet til de formål, som varer af samme type sædvanligvis anvendes til
 - har den beskaffenhed og brugbarhed, der er sædvanlig for varer af samme type, og som forbrugeren med rimelighed kan forvente under hensyntagen til deres art og i givet fald de oplysninger om deres konkrete egenskaber, der er afgivet offentligt om dem af sælgeren, producenten eller dennes repræsentant, navnlig i reklamer eller gennem mærkning.
- Der er ikke tale om manglende overensstemmelse i denne artikels forstand, hvis forbrugeren på det tidspunkt, hvor aftalen blev indgået, havde kendskab til eller ikke med rimelighed kunne være ubekendt med den manglende overensstemmelse, eller hvis den manglende overensstemmelse skyldes materialer leveret af forbrugeren.

⁽¹⁾ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51.

4. Sælgeren skal ikke være bundet af de oplysninger, der er omhandlet i stk. 2, litra d), hvis
 - sælger godtgør, at han ikke havde kendskab til og ikke med rimelighed kunne have haft kendskab til den pågældende oplysning
 - sælger godtgør, at den pågældende oplysning var rettet ved indgåelsen af købsaftalen
 - sælger godtgør, at den pågældende oplysning ikke kan antages at have haft betydning for beslutningen om at købe den pågældende forbrugsvare.

5. En manglende overensstemmelse, der skyldes forkert installation af forbrugsvaren, betragtes som varens manglende overensstemmelse, når installation af varen indgår i købsaftalen og er udført af sælger eller på dennes vegne. Dette gælder ligeledes, hvis forbrugeren selv installerer en vare, der er beregnet hertil, og den ukorrekte installation skyldes en mangel i installationsvejledningen.

Artikel 3

Forbrugerens rettigheder

1. Sælgeren skal over for forbrugeren være ansvarlig for manglende overensstemmelse med købsaftalen, der foreligger ved forbrugsvarens levering.

2. I tilfælde af manglende overensstemmelse har forbrugeren ret til at få forbrugsvaren bragt i overensstemmelse med købsaftalen ved gratis afhjælpning eller omlevering i overensstemmelse med stk. 3 eller til et passende afslag i prisen, eller til at hæve købet med hensyn til de leverede varer, jf. stk. 5 og 6.

3. I første omgang kan forbrugeren kræve at sælgeren afhjælper den manglende overensstemmelse eller omleverer, i begge tilfælde uden vederlag, medmindre dette ikke er muligt eller er uforholdsmæssigt.

Et krav om afhjælpning eller omlevering anses for uforholdsmæssigt, hvis den pågældende beføjelse vil påføre sælgeren omkostninger, der i forhold til omkostningerne ved den alternative beføjelse er urimelige under hensyn til

- den værdi, varen ville have, hvis den var i overensstemmelse med aftalen
- betydningen af den manglende overensstemmelse, og
- om den alternative beføjelse vil kunne gennemføres uden væsentlig ulempe for forbrugeren.

Afhjælpning eller omlevering skal ske inden for rimelig tid og uden væsentlig ulempe for forbrugeren under hensyntagen til varens art og forbrugerens formål med at anskaffe varen.

4. Udtrykkene »gratis/uden vederlag« i stk. 2 og 3 henviser til de omkostninger, der er nødvendige for at bringe varen i overensstemmelse, navnlig forsendelsesomkostninger, arbejds løn og materialeomkostninger.

5. Forbrugeren kan kræve et passende afslag i prisen eller hæve købet:

- hvis han hverken er berettiget til at kræve afhjælpning eller omlevering, eller
- hvis sælgeren ikke har afhjulpet inden for en rimelig tid, eller
- hvis sælgeren ikke har afhjulpet uden væsentlig ulempe for forbrugeren.

6. Forbrugeren har ikke ret til at hæve købet, hvis den manglende overensstemmelse er uvæsentlig.

Artikel 4

Regresret

Hvis den endelige sælger er ansvarlig over for forbrugeren for en manglende overensstemmelse, som skyldes en handling eller en undladelse begået af producenten, en tidligere sælger i samme aftalekæde eller en anden mellemmand, skal den endelige sælger have ret til at rejse krav over for den ansvarlige person i aftalekæden. Det afgøres efter national lovgivning, mod hvilken eller hvilke ansvarlige personer den endelige sælger kan rejse krav, og hvilke beføjelser og betingelser for udøvelsen heraf der finder anvendelse.

Artikel 5

Frister

1. Sælgeren er ansvarlig i medfør af artikel 3, når den manglende overensstemmelse viser sig senest to år efter leveringen af varen. Hvis de i artikel 3, stk. 2, nævnte rettigheder ifølge national lovgivning er underkastet en reklamationsfrist, må denne ikke udløbe inden for en periode af to år fra varens levering.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at forbrugeren for at benytte sig af sine rettigheder skal underrette sælgeren om den manglende overensstemmelse senest to måneder efter, at han har opdaget den.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om deres brug af dette stykke. Kommissionen overvåger den virkning, medlemsstaternes valgmulighed har på forbrugerne og på det indre marked.

Senest den 7. januar 2003 udarbejder Kommissionen en rapport om medlemsstaternes brug af dette stykke. Rapporten offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

3. Medmindre andet bevises, skal manglende overensstemmelse, der viser sig senest seks måneder efter varens levering, formodes at have eksisteret på leveringstidspunktet, medmindre denne formodning er uforenelig med varens eller den manglende overensstemmelses art.

Artikel 6

Garantier

1. Enhver garanti er retlig bindende for garantigiveren på de vilkår, der er fastsat i garantierklæringen og i reklamer for varen.

2. Garantien skal

- fastslå, at forbrugeren har lovbestemte rettigheder i henhold til gældende national lovgivning om køb af forbrugsvarer og gøre det klart, at disse rettigheder ikke berøres af garantien
- let forståeligt angive garantiens indhold og give de oplysninger, der er nødvendige for at benytte garantien, navnlig garantiens varighed og geografiske omfang og garantigiverens navn og adresse.

3. Efter anmodning fra forbrugeren skal garantibestemmelserne stilles til dennes rådighed skriftligt eller på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham.

4. Den medlemsstat, hvor forbrugsvareren markedsføres, kan på sit område og under overholdelse af traktaten kræve, at garantien udfærdiges på et eller flere af de officielle fællesskabsprog efter medlemsstatens eget valg.

5. Selv om en garanti er i modstrid med kravene i stk. 2, 3 eller 4, har dette ikke betydning for garantiens gyldighed mellem parterne. Forbrugeren vil stadig kunne stole på garantien og kræve den opfyldt.

Artikel 7

Bestemmelsernes ufravigelige karakter

1. Aftaler og aftalevilkår, som er indgået med sælgeren, før denne er blevet gjort bekendt med en manglende overensstemmelse, og som direkte eller indirekte ophæver eller begrænser de rettigheder, der følger af dette direktiv, er i henhold til national lovgivning ikke bindende for forbrugeren.

Medlemsstaterne kan, når det drejer sig om brugte varer, fastsætte, at sælgeren og forbrugeren kan vedtage aftalevilkår, ifølge hvilke manglende overensstemmelse kan påberåbes over for sælgeren inden for en kortere frist end fastsat i artikel 5, stk. 1. Denne kortere frist må ikke være mindre end et år.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at forbrugerne ikke berøves den beskyttelse, som dette direktiv giver, såfremt en ikke-medlemsstats lovgivning vælges som gældende lov for aftalen, når denne aftale har nær tilknytning til medlemsstaternes område.

Artikel 8

National ret og mindstebeskyttelse

1. Udøvelsen af rettighederne efter dette direktiv berører ikke udøvelsen af andre rettigheder, som forbrugeren kan påberåbe sig efter nationale retsregler om ansvar i og uden for kontraktforhold.

2. Medlemsstaterne kan på det af dette direktiv omfattede område vedtage eller opretholde strengere bestemmelser, der er forenelige med traktaten, for at sikre forbrugerne et højere beskyttelsesniveau.

Artikel 9

Medlemsstaterne træffer hensigtsmæssige foranstaltninger med henblik på at orientere forbrugerne om den nationale lovgivning til gennemførelse af dette direktiv og opfordrer, hvis det er hensigtsmæssigt, erhvervsorganisationer til at orientere forbrugerne om deres rettigheder.

Artikel 10

I bilaget til direktiv 98/27/EF tilføjes følgende punkt:

- »10. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed (EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12).«.

Artikel 11

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. januar 2002. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen ordlyden af de nationale retsforordninger, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 12

Revision

Senest den 7. juli 2006 tager Kommissionen anvendelsen af dette direktiv op til fornyet overvejelse og aflægger rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten skal bl.a. undersøge behovet og mulighederne for at indføre direkte producentansvar og skal i givet fald ledsages af forslag.

Artikel 13

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. maj 1999.

På Europa-Parlamentets vegne

J. M. GIL-ROBLES

Formand

På Rådets vegne

H. EICHEL

Formand